

ΕΥΡΥΠΙΔΗ

ΜΗΔΕΙΑ*

Ποιητική μετάφραση ΓΙΑΝΝΗ ΠΕΡΓΙΑΜΠΗ

(Συνέχεια)

ΜΗΔΕΙΑ:

Τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ μπορῶ κ' ἐγὼ νὰ μάθω;

ΑΙΓΕΑΣ:

Μάλιστα! ἀφοῦ ἕνας νοῦς σοφὸς θὰν τὰ ἐξηγήσῃ.

ΜΗΔΕΙΑ:

Τὶ ἐχρησιμοποίησε λοιπὸν; ἀν πρέπει εἰπές μου.

ΑΙΓΕΑΣ:

Τὸ ξεχωριστὸ τέτατον πόδι, νὰ μὴ λύσω. (α)

ΜΗΔΕΙΑ:

Πρὶν κάνης ἄλλο τι, ἢ σὲ ποῖα χώρα πρὶν φτάσης; (β)

ΑΙΓΕΑΣ:

Στὸ πατριδὸ τὸ σπίτι μου πρὶν νὰ γυρίσω.

ΜΗΔΕΙΑ:

Καὶ τί σου ἡ ἀνάγκη νὰ περάσης ἀπὸ δῶθε;

ΑΙΓΕΑΣ:

Τῆς Τροϊζήνας Βασιλέας εἶν' ἕνας Πιθίας.

ΜΗΔΕΙΑ:

Εὐεὶς θεοφοβούμενος τοῦ Πελοπα, ὡς ἀκούω.

ΑΙΓΕΑΣ:

Τοῦ Θεοῦ τὸ μάντευμα πᾶν νὰ εἰπῶ σ' ἐκείνον.

ΜΗΔΕΙΑ:

Εἶν' ἄνθρωπος σοφὸς κ' ἀπὸ τέτοια ξέρει.

ΑΙΓΕΑΣ:

Κ' εἶν' ἀπὸ τοὺς συμμάχους μου ὁ ἀγαπητός μου.

ΜΗΔΕΙΑ:

Ἄμποτε, ὅτι ἐπιθυμῶ νὰ σοῦ δώσω ἡ τύχη.

ΑΙΓΕΑΣ:

Γιατὶ ἔχεις φῶς καὶ πρόσωπο τόσο θλιμμένον;

ΜΗΔΕΙΑ:

Αἰγέα, ἄντρας χειρότερος εἶν' ὁ δικός μου.

ΑΙΓΕΑΣ:

Τὶ λές; εἰπές μου καθυρᾶ τίς συμφορὲς σου;

ΜΗΔΕΙΑ:

Μ' ἀδικεῖ ὁ Ἰάσονας ἐνῷ δὲν τοῦχω φταίξει.

ΑΙΓΕΑΣ:

Τὶ σ' ἔκανε; πῶς ξάστερα πῆς μου τὰ τόξα.

ΜΗΔΕΙΑ:

Ἄλλη νοικοκυρὰ στὸ σπίτι μου φορτώνει.

ΑΙΓΕΑΣ:

Τέτοι' ἀτιμία ἐτόλμησε νὰ κάνῃ ἀλήθειαν;

ΜΗΔΕΙΑ:

Ναί; ἐμᾶς ποῦ τόσο ἀγάπηγε, τὸρ' ἀποδιώγει.

ΑΙΓΕΑΣ:

Ἄπο ἔρωτα ἢ μετάνοιασε γιατί; σ' ἐπῆρε;

ΜΗΔΕΙΑ:

Ἄπο μεγάλη ἀγάπη ὁ ἄπιστος στοὺς φίλους.

ΑΙΓΕΑΣ:

Στὰ κομμάτια! Ἄν ὅπως λές κακὸς ἐπλάστην.

ΜΗΔΕΙΑ:

Τοῦρθε μὲ βασιλεῖδες νὰ συμπεθεριάσῃ.

ΑΙΓΕΑΣ:

Καὶ ποῖος τὴν κόρη τοῦδωκε; σύντομα εἰπές μου.

ΜΗΔΕΙΑ:

Ὁ Κρέοντας ὁ Βασιλεὺς τοῦ τόπου ἐτούτου.

ΑΙΓΕΑΣ:

Μ' ὄλο τὸ δικίον σου λοιπὸν θλίβεσαι τόσο.

ΜΗΔΕΙΑ:

Ἐχάθηκα! μὲ διώχνουνε κ' ἀπὸ δῶ πέρα.

ΑΙΓΕΑΣ:

Καὶ ποιοί; Αὐτὸ εἶνε ποῦ μοῦ λές νέα συμφορὰ σου.

ΜΗΔΕΙΑ:

Μὲ ἀναγκάζει ὁ Κρέοντας ἀπὸ δῶ νὰ φύγω.

ΑΙΓΕΑΣ:

Μὰ τὸ στέργει ὁ Ἰάσονας; Δὲν εἶν' ἔπαινός του.

ΜΗΔΕΙΑ:

Κι ἂν δὲν τὸ λέει, δὲν τὸ ἐπιμένει γιὰ νὰ μείνω...

"Ὅμως στὰ πόδια σου προσπέφτω νὰ μὲ σώσης".

Λυπήσου με, λυπήσου με τὴ δυστυχισμένη.

Ἐμένον' ἔρημη ποῦ φεύγω ἀποδιωχμένη.

Ἄχ μὴ μ' ἀφίης νὰ χαθῶ, δέξου με ἰκέτη

Στὴ χώρα σου καὶ στὴν ἰστικὰ τοῦ παλατιοῦ σου.

Κ' εἶθε οἱ θεοὶ νὰ δώσουνε δ,τ' ἡ καρδιά σου

Τίσο ἐπιθυμῶ: παιδάκια νὰποχτήσης.

Κ' εὐτυχισμένους ὡς στὸ τέλος νὰποθάνης.

Καὶ ποῖο ἀπερίμεντο καλὸ σ' ἐμένον' ἤφες

Δε, ξέρεις; μόνο ἐγὼ γνωρίζω τὰ βοτάνια

Ποῦ ἀκλήρος νὰ μὴν εἶσαι πιά, παιδιὰ νὰ κάνης.

ΑΙΓΕΑΣ:

Πρόθυμος εἶμαι νὰ σοῦ κάνω αὐτὴ τὴ χάρη:

Πρῶτ' ἀπὸ σέβας στοὺς θεοὺς, κ' ἀπὸ τὰ τέκνα

Κατόπι, ποῦ μοῦ ὑπόσχεσαι πῶς θὰποχτήσω,

Ποῦ ἐγὼ γι' αὐτὰ καὶ τὴ ζωὴ μου θυσιάζω.

Κ' ἄκουσε πῶς ἀπέτομυκα: ἂν στὴν πατριδα μου ἐλ-

[θεῖς,

Κατὰ τὸ δίκαιο, ὅπως μπορῶ, θὰ προσπαθῶσω

Νὰ σὲ προφυλάξω ἄλλὰ, σοῦ τὸ λέω, μαζί μου

Δὲ θέλω νὰ σὲ πάρω ἀπὸ τὴ χώρα ἐτούτη.

Ἄν ὅμως ἐρθεὶς μόνη σου στάρχοντικό μου,

Δὲ θὰ σε παραδώσω σὲ κανένα, κ' ἔτσι:

Ἐκεῖ θὰ μένης ἕσο θές, ἀσφαλισμένη.

Φύγε λοιπὸν μονάχη σου ἀπ' τὸν τόπο ἐτούτο,

Γιατὶ δὲ θέλω νὰ μοῦ εἰποῦν οἱ ξένοι λόγια (*).

ΜΗΔΕΙΑ:

Ἐτσι θὰ κάνω μ' ἂν ἀκόμη μ' ὠρκίζόσουν

Καί: πῶς θὰ γίνουνε ὅσα λές, ἄλλο δὲ θέλω.

ΑΙΓΕΑΣ:

Πῶς δὲ μ' ἐμπιστεύεσαι; ἢ ἄλλο σ' ἐμποδίζει;

ΜΗΔΕΙΑ:

Πιστεύουμαι. Μὰ τὰ παιδιὰ εἶνε τοῦ Πελοπα

Κι ὁ Κρέοντας ὄχτροί μου' κ' ἂν σὲ πολεμήσουν,

Δεμένος μ' ὄρκους, σὺ ποτὲς δὲ θὰ μὲ δώσης;

Μ' ἂν μοναχὰ τὸ λόγο σου μοῦ δώσεις δίχως

Καὶ νὰ ὀρκιστῆς εἰς τοὺς θεοὺς, φίλος ἐκείνων

Θὰ μὲ παραδώσης καὶ μόνο ἂν μὲ ζητήσουν

Μ' ἕνα τους πρόσβη: Ἐγὼ εἶμ' ἀδύναμη γυναῖκα

Ἐνῷ εἶν' ἐκείνοι πᾶμπλοτοὶ καὶ βασιλεῖδες.

ΑΙΓΕΑΣ:

Τὰ λόγια σου προβλεπτικὴ πολὺ σὲ δείχνουν,

Κυρὰ μου' ἀφοῦ τὸ ἐπιθυμῶς δὲ σοῦ τᾶρνεύμαι.

Γιατὶ κ' ἐγὼ στὸ λόγο μου, θέλω δὲ θέλω,

Στέκουμαι προβάλλοντάς στοὺς ἐχθρούς σου ἐκείνους

Τὸν ὄρκο μου, καὶ σ' εἶσαι ἀκόμη ἀσφαλισμένη

Ἄνομός μου τοὺς θεοὺς.

ΜΗΔΕΙΑ:

Στῆς Γῆς τὸ χῶμα,

Στὸν ἥλιο, τοῦ πατέρα μου πατέρα, ὀρκίσου,

Καὶ πέρα ὡς πέρα σ' ὄλων τῶν θεῶν τὸ γένος.

ΑΙΓΕΑΣ:

Τὶ γὰ ὀρκιστῶ νὰ κάνω ἢ νὰ μὴν κάνω; λέγε.

(*) Νὰ μὲ κατηγορήσουν, δηλαδή, πῶς δὲν ἐρούλαξα

τοὺς νόμους τῆς φιλοξενίας, ἂν σὲ πάρω ἀπὸ τὸ ξένον

ἐτούτο τόπο ἐγὼ ξένος.

Σ. Μ.

ΜΗΔΕΙΑ:

Πῶς μὴτ' εἶσὺ ποτὲς ἀπ' τὴ δικὴ σου χώρα

Θὰ μὲ διώξης, μὴτὲ θάφης νὰ μὲ πάρῃ

Μὲ θελήσῃ σου ἐνόσω ζῆς κανεὶς ἐχθρὸς μου.

ΑΙΓΕΑΣ:

Μὰ τὴ Γῆ καὶ μὲ τὸ φῶς τὸ λαμπρὸ τοῦ ἥλιου,

Μὰ ὅλους τοὺς θεοὺς, δ,τ' εἰπές μου θὰ κάνω

ΜΗΔΕΙΑ:

Φτάνει. Μ' ἂν δὲ σταθεῖς στὸν ὄρκο, τί νὰ πάθης;

ΑΙΓΕΑΣ:

"Ὁ,τ' οἱ ἀθεόφοβοι κακὸ μπορεῖ νὰ πάθουν.

ΜΗΔΕΙΑ:

Χαρούμενος ὁ δρόμος σου; καλὰ ὅλα πάνε.

Κ' ἐγὼ σὲ λίγο στὴν πατριδα σου θὰ φτάσω,

Σὰν ἐπιτύχω ὅσα στὸ νοῦ μου ἔχω νὰ κάνω.

ΧΟΡΟΣ:

Ἄμποτε τὸ παιδί τῆς Μαιᾶς, ὁ δρομοδείχτης

Ὁ Ἐρμῆς, μὲ τὸ καλὸ στὸ σπίτι νὰ σὲ φέρῃ,

Κι ὅλα δεξιά νὰ σ' ἔλθουνε ποῦ ὁ νοῦς σου ξέρει.

Αἰγέα, μεγαλόκαρδος τόσο ποῦ ἐδείχτης.

(ὁ Αἰγέας φεύγει)

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΜΗΔΕΙΑ:

Ὁ Δία, καὶ τοῦ Δία ἐπὶ Δικαιοσύνη,

Κι ὁ φῶς τοῦ ἥλιου, πανήμερον τὴ νίκη τόξα

Θὰ πάρω, ἀγαπητός μου, ἀπ' τῶν ἐχθρῶν τὰ χέρια:

Στὸν ἴσιο δρόμο ἐμπήκαμε' κ' ἄλπιδες ἔχω

Τώρα νὰν τοὺς ἐκδικηθῶ, ποῦ, μέσ' στὴν ὄρα,

Ὁ Αἰγέας τῶν σκοπῶν μου ἐφάνη ἀραξοβόλι,

Ὅπου θὰ δέσω παλαμάρι ἕνα πατήσω

Στὴν πολιτείαν καὶ στάχροχῶρι τῆς Παλλάδας. (*)

Τώρα ὅλους μου τοὺς στοχασμούς θὰ σοῦ εἰπῶ ὁμοῦ

[λόγια

Νὰ σοῦ γλυκάνουν τὴν καρδιά μὴν περιμένης:

Ἀνθρώπο δικό μου θὰ στείλω νὰ ζητήσω

Ἐμπρός μου νᾶρθῃ ὁ Ἰάσονας. Τότε μὲ λόγια

Γλυκὰ θὲ νὰν τοῦ εἰπῶ, πῶς παραδέχομαι δλκ

Καί: πῶς ἔκανε καλὰ καὶ γιὰ καλὸ καὶ ὑφέλεια

Δικὴ μας, ποῦ τοῦ Βασιλεῖα τὴν κόρη ἐπῆρε

Κι ἀφῆσ' ἐμένον, κ' ὕστερις θὰν τοῦ ζητήξω

Τὴ χάρη, ἐδῶ νὰ μείνουνε τὰ δυὸ παιδιὰ μου,

Ὅχι πῶς θέλω ἀληθινὰ στῶν ἐχθρῶν τὰ χέρια

Νὰφῆσω τὰ παιδιὰ μου καταφρονεμένα,

Παρά γὰ νὰ σκοτώσω τὴ Βασιλοπούλα

Μὲ δόλο· δηλαδή: στὴν νύφη θὰν τὰ στείλω

Μὲ δῶρα, ἀπὸ τὴν Κόριθο νὰ μὴν τὰ διώξουν.

Πέπλο ἀραχνούφαντο καὶ μὲ χρυσὸ στεράνι

Κι ἂν τὰ στολίδια ἐτούτα πάρει: καὶ φορέσει:

Μὲ πόνους θὰ χαθῇ καὶ αὐτὴ καὶ ὅποιος τὴν κόρη

Πειράξει: μὲ φαρμάκι τέτοιο τάχω ἀλείψει.

Μὰ ὅσα σὰς εἶπα ὡς τώρα εἶναι χαρὰ μου

Γιὰ δ,τ' ὕστερις θὰ κάνω βαρυαναστενάξω:

Μονάχη τὰ παιδιὰ μου ἐγὼ θὰν τὰ σκοτώσω,

Κι οὔτε ἀπὸ τὰ χέρια μου κανεὶς θὰν τὰ γλυτώσῃ!

Κ' ἔτσι ἀφοῦ τοῦ Ἰάσονα τὸ σπίτι ὡς πέρα

Ταράξω, εὐτὺς θὰ φύγω ἀπὸ τὸν τόπο ἐτούτο

Μακρυὰ ἀπ' τὸν σκοτωμὸ τῶν τρισαγαπημένων

Παιδιῶν μου, ἐγὼ μακρυὰ ἀπὸ δῶ ἢ καταραμένη

Κακούργα μάννα δεύτερη ποῦ δὲν ἐπλάστη

Οἱ ὄχτροί μου νὰ μ' ἀναγαλᾶν δὲν το ὑποφέρω.

Ἐμπρός! Τὶ τ' ὄρελος ἐγὼ νὰ ζῶ; Δὲν ἔχω

Πατριδα, σπίτι, οὔτε καμμιὰ στίς συμφορὲς μου

Παρρηγοριά!

(ἀκολουθεῖ)

(*) Στὴν Ἀκρόπολιν τῆς Ἀθήνας.

* Ἡ ἀρχὴ τοῦ στοῦ 108 φύλλο τοῦ «Νουμά».

(α). Ὁ χρησμός:

Ἄσκού τὸν π ρ ο ὕ χ ο ν τ α πόδα, μέγα φέρτατε λαῶν,

Μὴ λύσης πρὶν Ἀθηναίων ἀφικέσθαι.

Ἄσκον ἐδῶ ἐννοεῖ τὴν κοιλίαν. Π ρ ο ὕ χ ο ν τ α πόδα, λοιπὸν, μὴ λύσης=Νὰ μὴ συνευρεθῆς μὲ ἄλλη γυναῖκα, πρὶν πᾶς στὴν πατριδα σου, τὴν Ἀθήνα.—(Ἄπο τὸ Σχολιαστή).

(β) Εἰδῶ μᾶς δίνει νὰ καταλάβουμε, πῶς ἡ Μήδεια ἀρ-χίζει νὰ ἐννοῇ τὸ χρῆσμά.